Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 154. — ŠTEV 154. — NEW YORK, SATURDAY, JULY 2, 1927. — SOBOTA, 2. JULIJA 1927. — VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

Byrd je moral pristati na morju.

VSLED SLABEGA VREMENA NI MOGLA 'AMERICA' DOSPETI NA CILJ

Ameriški aeroplan America je moral s svojo posadko pristati ob majhnem francoskem kopališču, 175 milj zapadno od Pariza. — Letalci so nepoškodovani, a aeroplan je precej pokvarjen. Dolgo časa so se potikali skozi meglo in dež, predno so se spustili na vodo.

PARIZ, Francija, 1. julija. — Transatlantiški polet poročnika Richarda Byrda in njegovih treh tovarišev je bil zaključen danes zjutraj, ko je pristal aeroplan America, opremljen s tremi motorji, po več ur trajajočem beganju v neprodirni megli na vodi pri Ver-sur-Mer, majhnem morskem kopališču, 175 milj zapadno od Pariza in dvesto jardov od brega. Spodnji del letala se je zdrobil in aparat je bil tudi drugače poškodovan, a Byrd in njegovi spremljevalci so dospeli nepoškodovani na breg.

Mornariški častniki iz Cherbourga so pohiteli v Ver-Sur-Mer, da spravijo aeroplan na varno. Do enajstih zjutraj je vladala plima, vendar pa se domneva, da bo mogoče imeti letalo zasidrano do oseke, ko ga bodo potegnili na breg.

Soglasno s poročili je pristal aeroplan ob petih in pet in štirideset minut zjutraj. Letalci so preživeli v zraku 43 ur in 21 mnut potem ko so zapustili Roosevelt letalno polje v New Yorku.

Skoro dva dni so zrli letalci smrti v oči. Več ur so jadrali nad oceanom v gosti megli. Niso videli niti solnca, niti vode in orijentirali so se le pomanjkljivo s pomočjo radijskih signalov. Trikrat je bila megla tako gosta, da niso mogli videti niti koncev aeroplanovih kril.

Največja nevarnost pa jim je pretila šele tedaj, ko so se bližali francoski obali. Deževalo je in razventega je popolnoma odpovedal kompas.

Begali so v zraku, da mogoče zapazijo skozi razpoko v oblakih luč in zemljo ter se spuste navzdol. Tudi radijski aparat, ki je vršil dobro službo tekom potovanja preko morja, je na kopnem popolnoma odpovedal. Spodaj se je slišalo sempatam signale, a nikdo ni mogel reči z gotovostjo, kjer se nahaja veliki aeroplan.

Največja napetost je zavladala med ljudmi, ki so čakali v Parizu in na letalnem polju Le Bourget, ko so naenkrat prenehali signali "Americe". Tedaj so se morali nahajati letalci v neposredni bližini francoskega glavnega mesta. Konečno, malo pred poldrugo uro zjutraj, je prišel klic na pomoč. Takoj so stopili v akcijo vsi žarkometi in vse radijske postaje, a niti najmočnejši žarkometi niso mogli prodreti megle. Soglasno s poročili iz Versur-Mer so se Amerikanci krog tretje ure zjutraj vozili v svojem aeroplanu nad Parizom. Iz nepoznanih razlogov pa so se zopet obrnili ter odleteli nazaj proti zapadu, odkoder so prišli.

Kraj, v katerem so pred pristanjem zadnjikrat videli letalo Byrda, je bil Brest, kakih dvesto milj zapadno od mesta, kjer je pozneje padlo v vodo. To je bilo ob poldevetih zvečer, torej več ur predno so prišli letalci v bližino Pariza. Francoska kabelska kompanija je sporočila iz Bresta, da je bilo razločno videti letalo.

Nato pa se je pričela pravcata povodenj napačnih poročil.

Noč je bila ena najhujših izza pričetka leta. Dež je padal v potokih in oblaki so bili tako gosti in nizki, da ni bilo opaziti nobenega sledu zvezd. Izpremenljvi vetrovi so gnali ljudem, zbranim na letalnem polju v Le Bourget, dež sedaj v obraz, sedaj pa v hrbet. Med čakajočimi sta bila tudi letalca Chamberlin in Levine, ki sta malo poprej dospela v Pariz.

CHERBOURGH, Francija, 1. julija. — Kapitanu Hamburgerju je naročil poveljnik tukajšnjega prstanišča, naj spravi na varno aeroplan "America".

BOLJŠEVIKI SE BOJE VOJNE

Rusi ne zaupajo Pilsudskemu ter pravijo, da so govorice o prijateljstvu le krinka. — Anglija stoji baje za Poljsko, ki naj bi povlekla zanjo kostanj iz ognja.

MOSKVA, Rusija, 1. julija. — Vojna s Poljsko straši voditelje sovjetske republike, kadarkoli prično razmišljati o nevarnostih, ki prete komunistom. Sovjetski strah glede Poljske temelji na naslednjih točkah:

1. — V prvi vrsti pride vpoštev bojeviti značaj maršala Pilsudskega in fašistovskih elementov, ki so za njim.

2. — Rusi se spominjajo govorov maršala Pilsudskega glede potrebe modificiranja iztočnih meja in se zavedajo dejstva, da je Pilsudski leta 1920 vojeval vojno proti Rusiji.

3. — Poljska podpira ruske izseljence in njih organizacije.

4. — Umor sovjetskega poslanika Vojkova v Varšavi.

5. — V Rusiji prevladuje globoko vkoreninjeno prepričanje, da se hoče angleška konservativna vlada poslužiti Poljske kot orodja za boj proti Rusiji, ko bo dozorel čas.

Vodilni sovjetski organ Izvestja je razpravljal včeraj o tej zadevi ter rekel, da govoriči sedaj Poljska o svojih prijateljskih odnošajih in svoji želji glede še bolj prijateljskih odnošajev, s sovjetsko Rusijo edinole le v namenu, ker hoče dobiti posojilo v New Yorku, glede katerega pa se ameriški finančniki zelo obotavljajo.

List dostavlja, da ne bo Rusija preje vrjela poljskim izrazom prijateljstva do Rusije, dokler ne bodo Poljaki z dejani pokazali, da imajo v mislih resničen mir.

Poljska ni pokazala še nobenega znaka, da namerava zadostiti ruskim zahtevam glede zatrtja belo-ruskih organizacij na poljskih tleh. Ravno nasprotno, — pristaši notoričnega strankarskega voditelja Petlure so dobili celo dovoljenje v poljskem mestu Krakovu, ki je nedaleč od sovjetske Ukrajine, katero je teroriziral Petlura tekom številnih let. Poljsko časopisje razpravlja o možnosti takozvanega gibanja za "prosto državo", s katerim naj bi započeli ukrajinski elementi.

VAŽNA IZPREMEMBA V NEMČIJI

Postava glede kraljevskih posestev je neveljavna v Nemčiji. — Princi lahko zopet tožijo za posestva, ko ni bila v državnem zboru podaljšana tozadevna postava. — Sodniki se zavzemajo za monarhijo.

BERLIN, Nemčija, 1. julija. — Predloga za podaljšanje postave, ki prepoveduje prejšnjim nemskim vladarskim družinam in princem sprejem velikih svot denarja in pravnih naslovov do dragocenih zemljišč, ni dobila včeraj popoldne v državnem zboru potrebne dvetretinske večine.

Postava je bila razveljavljena včeraj ob polnoči in danes bo bivšim vladarjem nemških držav in manjših ozemelj postavno dovoljeno započeti akcijo, da dobe nazaj posestva, katera so imeli prej kot privatniki ali pa kot monarhi.

Poraz predloge, katero so predložili socijalisti, razkriva tudi prve znake odprtega razkola v sedanjem buržuazijskem koalicijskem kabinetu.

Večje važnosti pa je dejstvo, da bo morala država najbrž plačati velikanske svote denarja prejšnjim vladarjem in aristokratom, kajti svoje zahteve bodo lahko vložili ne le Hohenzollerneci, Wittelsbachi in druge vladarske rodbine, temveč tudi princi, vojvode in baroni, ki so bii oropani vladarske sile leta 1848.

Turingija bo največ trpela, če bodo izvedli vladarji cesarske Nemčije svoje predpravice ter zahtevali od države odškodnine ter povratek zaplenjenega imetja.

Eksplozija v časnikarskem poslopju.

PTTSBURGH, Pa., 1. julija. — En mož je bil ubit in več poškodovanih, ko je stresla včeraj eksplozija novo poslopje Pittsburgh Press v dolenjem okraju mesta Eksplozija je baje nastala, ker je uhajal naravni plin v kleteh poslopja.

Voda za premogarje na občinske stroške.

PITTSBRGH, Pa., 1. julija. — Unijski premogarji v Castle Shannon, katerim je pretekli teden prekinila dobavo vode Pittsburgh Terminal Coal Company, ker niso hoteli izprazniti kompanijskih stanovanj, bodo dobival sedaj vodo z treh hidrantov občinske požarne brambe. Hidranti bodo odprti po eno uro zjutraj in eno popoldne. Vodo, katero dobavlja So. Pittsburgh vodna družba, bo plačana iz občinske blagajne. Dosedaj so se posluževali premogarji studenčnice, koje uporabo pa so prepovedale oblasti kot zdravju škodljivo.

Velika preplava na Norveškem.

OSLO, Norveška, 1. julija. — O katastrofalnih poplavah poročajo iz Telemarkem in drugih okrajev. Voda je izpodkopala plasti zemlje v Rjukan in zemeljski posipi so pregnali prebivalci iz hiš. Vse železniške zveze so prekinjene. Edino transportno sredstvo so čolni.

Materijalno škodo cenijo na več kot pol milijona dolarjev. V drugih okrajih stoji več tisoč juter zemlje pod vodo.

Zastran postavnega praznika "Proglašenja neodvisnosti", ne izide v pondeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek, dne 5. julija.
Uredništvo.

ZVEZNI SENATOR O SPLETKAH NA KITAJSKEM

Radikalno nacijonalistična vlada v Hankovu je očividno popustila, kot poročajo iz Šanghaja. Zvezni senator Bingham v Šanghaju.

ŠANGHAJ, Kitajska, 1. julija. Poročila, ki so dospela včeraj iz Hankova, kažejo, da je tamošnja radikalna nacijonalistična vlada pod Evgenom Čenom uveljavila važne izpremembe, ki so najbrž v soglasju z zahtevami, katere sta stavila general Kaj-Šek in maršal Feng z ozirom na odpust Rusov, zatrtje radikalnih delavskih organizacij in ter komunizma v splošnem.

Poročilo, ki pa je prišlo iz angleških virov, javlja, da je neznanokam odpotoval ruski svetovalec hankovske vlade, Borodin. Vsi Rusi, z izjemo članov konzularnega štaba, bodo odpotovali v teku 24 ur. Gotove delavske organizacije so bile razpuščenle, sistem piketov je bil odpravljen in vrše se gibanja čet preko reke Vučang za varstvo železnice.

Piketi so odložili svoje orodje in njih glavni stan je bil stavljen pod kontrolo krajevne posadke.

Zvezni senator Bingham iz Connecticuta je dospel iz Hankova semkaj, potem ko si je ustvari sodbo glede položaja. Razpravljal je o čudnem dejstvu, da so Združene države, čeprav obstajajo na Kitajskem štiri neodvisne vlade, zastopane le pri vladi v Pekingu in da vse ostale omalovažujejo. Naravna posledica tega je, da si ustvarijo ameriški diplomatje le povsem enostransko sliko o razmerah in da poznajo le stališče Pekinga.

Bodočnosti Kitajske ni mogel vnaprej napovedovati, a za trenutek je treba računati s celo vrsto očividnih dejstev.

1. — Globoki učinki revolucije izpreminjajo politične in socijalne karakteristike naroda.

2. — Očividno bodo obstajale dalj časa razne vlade na Kitajskem, ker ovira prostranost in raznolikost dežele hitro spojitev.

3. — Za inozemstvo je neprimerno, če skuša ovirati revolucijo ali se vmešavati v normalni razvoj različnih vlad s tem, da se jih ne prizna ali pa prizna le njih nasprotnike.

4. — Vlada v Nankingu je deležna podpore Šanghaja ter je za trenutek najbolj štabilna izmed štiri kitajskih vlad. Kontrolira največje ozemlje ter uživa največ zaupanja med uglednimi elementi kitajskega naroda.

ITALIJA NE BO ZVIŠALA VREDNOSTI SVOJEGA DENARJA

Finančni minister Volpi je opustil načrt glede revaluacije Lire — Vznemirjena italijanska industrija se je zopet potolažila — Posojil ni skoro nihče več najemal. — Par primerov.

RIM, Italija, 1. julija. — Večina Italijanov je čitala z zadovoljstvom ugotovilo finančnega ministra, grofa Volpija, natisnjeno v Popolo d'Italia, da bo vprizorila vlada vse mogoče napore, da ohrani liro na sedanji stopnji in da se ne bo dolgo časa vprizorilo nobenega poskusa, da poviša njeno vrednost. Grof Volpi je dostavil:

— Obljubil sem, da bom oktobra meseca še enkrat pregledal položaj. Objavljam pa lahko že sedaj, da se ne bo oktobra prav nič pripetilo. Lira bo ostala na svoji sedanji višini zelo dolgo časa. Glede tega se lahko vsako pomiri.

To ugotovilo se splošno razlaga kot popolen preobrat v politiki vlade, koje namen je bil do skrajnih meja povišati vrednost lire.

Vlada se je dosedaj vedno sklicevala na štatistike italijanskih importov in eksportov, da dokaže, da ni imel proces revaluacije nikakih zlih učinkov.

To ugotovilo je resnično, v kolikor se tiče dejanskega položaja. Italija, ki impotira več kot pa eksportira, je lahko nakupila v inozemstvu isto množino blaga kot v prejšnjih letih za manj denarja, izraženega v papirnatih lirah, dočim so eksporterji lahko vzdržali eksport na približno isti višini kot v prejšnjih letih, seveda le s heroičnimi napori in pogosto tudi z velikimi izgubami.

Izbežnost vlade glede revaluacije je ubila skoro vsako inicijativo. Strah, da bo vrednost lire mogoče vr prihodnjih par mesecih zopet poskočila, in da bodo vsled tega padle vse notranje cene, je odvrnil vsakega od nakupa. Podrobni prodajalci in izdelovalci so skrčili svoja naročila in zaloge na najmanjši mogoč obseg. Večina naroda je rajše hranila svoj denar, mesto da ga investira. Le malo ljudi je bilo pripravljenih najeti posojila, ker bi bili v takem slučaju prisiljeni vrniti v izboljšanem denarju svote, katere bi si izposodili, ko je bila vrednost lire še nižja.

To stanje zadev je razvidno iz tega, kar se je pripetilo v tekočem letu v poljedelstvu. Pšenica, katero so prodajali v preteklem letu po 220 lir za kvintal, je v tekočem letu na prodaj za le približno sto lir za kvintal.

Nova investiranja v industrijo so izdatno padla v prvih petih mesecih tekočega leta, v primeri z isto dobo preteklega leta. Čeprav je italijanska industrija v svojem bistvu prav tako zdrava kot je bila, je vsakdo čakal na namene vlade glede revaluacije ali štabilizacije, predno se je spustil v nova podjetja.

Vsakdo je potreboval definitivno zagotovilo, da bo vztrajala vrednost lire na sedanji višini za toliko časa, dokler ne bodo mogli izdelovalci nakupiti dovolj surovin ter prodati svojih proizvodov, predno bi se vrednost lire zopet dvignila.

To zagotovilo je dal sedaj Volpi.

Nemško-francosko trgovinska pogodba ne bo obnovljena.

PARIZ, Francija, 1. julija. — Provizorični fracoski trgovski dogovor z Nemčijo in Saar ozemljem, ki je potekel včeraj, ne bo obnovljen, kot je bilo oficijelno sporočeno po povratku francoskih delegatov iz Berlina. Delegatje so se takoj oglasili pri francoskem trgovskem ministru Bokanowskem ter ga obvestili o sklepu nemške vlade.

V oficijelni francoski objavi se glasi, da ne pomenja odgovor Nemčije nobene kategorične odklonitve provizoričnega dogovora in da so nemški in francoski delegatje mnenja, in da bo sestavljen in uveljavljen nov dogovor do sredine julija.

Daudet je baje na jahti pretendenta.

PARIZ, Francija, 1. julija. — Uradniki francoske tajne službe so mnenja, da se nahaja rojalistični voditelj Daudet, katerega so pred par dnevi oprostili iz ječe prijatelji s posrečeno zvijačo, na krovu jahte vojvode de Guise "nekje v Angeškem kanalu".

Vojvoda de Guise je kakor znano francoski pretedent.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	$ 9.40	Lir	100	$ 6.20
Din.	1,000	$ 18.50	Lir	200	$12.10
Din.	2,500	$ 46.25	Lir	300	$17.85
Din.	5,000	$ 92.00	Lir	500	$29.25
Din.	10,000	$182.00	Lir	1000	$57.50

Za pošiljatve, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške $1.—

Posebni podatki.
Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za $25, ali manjši znesek 75 centov; od $25. naprej do $300. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po posebnem dogovoru.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, Phone: CORTLANDT 4087 New York, N. Y.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president.* Louis Benedik, *treasurer.*
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People).

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto*....$7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto* ..$7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

SACCO IN VANZETTI

Governer Fuller je odgodil usmrčenje Sacca in Vanzettija za trideset dni.

Umreti bi bila morala dne 10. julija v električnem stolu, tako bosta pa čakala do 10. avgusta končne odločitve.

Governer države Massachusetts pravi, da še ni preštudiral vseh dokazov glede njune krivde oziroma ne dolžnosti.

Prečitati mora sedem tisoč strani dolgo poročilo glede dokazilnega materijala ter zaslišati še kakih 200 prič.

Governer že dva meseca preiskuje zadevo Sacca in Vanzettija, pa se še ni mogel odločiti, če je potreben zopetni proces ali ne.

Posebni odbor, ki ga je v ta namen omenoval, se še ni lotil dela, toda pravijo, da se ga bo lotil v kratkem.

Odbor bo najbrž potreboval istotoliko časa kot govehner Fuller in nato bodo še advokatje opravili svoje.

Odločitev glede justičnega zločina se bo zavlekla v nedogled.

PRAZNIK NEODVISNOSTI

Pred stopetdesetimi leti je peščica pogumnih Amerikancev proglasila neodvisnost novega sveta od angleške vlade.

S proglašenjem neodvisnosti so zadali novo smer zgodovini.

Dosegli so več kot si so kdaj drznili domnevati.

Mlada deviška dežela je v neodvisnosti vzplapolala v silnem razvoju.

Stari svet je strmel, se čudil in čakal.

In pričakal je nekaj, česar ni nikdar sanjal — da je sedaj v vseh ozirih odvisen od mlade republike, ki je bila pred borimi stopetedesetimi leti proglasila svojo neodvisnost od njega.

MUSSOLINIJEV POTOMEC

Mussolini rad govori. Najraje govori o sebi, o svojih uspehih in o svoji slavi.

Tudi v bodočnost rad gleda in prerokuje.

Ni dolgo tega, ko je naprimer prerokoval, da bo imela Italija v doglednem času pet milijonov vojakov in da bo imela nad šestdeset milijonov prebivalcev.

Zatrdil je, da se bo šele tedaj pokazal fašizem v vsej svoji moči.

In nekako preroško je vzkliknil: "Moj potomec še ni rojen!"

Kaj je pravzaprav mislil s tem besedami ni jasno.

O Mussolinijevem potomstvu ne bomo na tem mestu razpravljali.

Navzlic temu pa omenimo, da bi bilo najboljše za ves svet, posebno pa za Italijo, če bi se pojavila pri Mussoliniju in njegovih idejah popolna in dosmrtna jalovost.

KOLIKO JE VREDNO ŽIVLJENJE?

V sedanji dobi komercijalizma ima vsaka stvar svojo denarno vrednost.

Strokovnjaki so natančno proračunali, koliko je vredno človeško oko, koliko noga, koliko roka in do kakšne odškodnine je upravičen človek, i se v tovarni tao ponesreči, da ni vse življenje za nobeno rabo več.

Nekemu Kovalskemu v Jersey City je povozila Street kara devetletnega sina do smrti.

Oče je zahteval zanj deset tisoč dolarjev odškodnine.

Kompanija je rekla, da mu plača $1200.

Mož ni bil s tem zadovoljen in je vložil tožbo.

Vršila se je porotna obravnava, in porotniki so razsodili v prid kompaniji.

Mož ni dobil za sinovo življenje niti počenega groša.

Dopis

Brooklyn, N. Y.

Predno kaj več, čestitam Glas Naroda k nadaljevalni kampanji za Dom slepcev v Ljubljani.

Upam, da se bomo v tej zadevi izkazali, da smo zmožni in da bomo dovršili, kar smo začeli. Vztrajnost je najboljši faktor v človeškem življenju, dvom pa največji škodljivec vsega napredka, ki kot črv gloda, dokler ne usuši cvetlice — ideje. V teoriji je dom že zdavnaj stal, tisoč in tisoč krat, pred očmi darovalcev, toda podvojimo moči, postoterimo delovanje, da teorijo izpremenimo v prakso. Ne bodimo podobni ognju v slami, ki zagori v visokem plamenu, a ugasne v trenotku.

Predno pa zaključim o tem, bi pa še nekaj napisal, — naj gre komur gre — išči si sam izmed teh vrstic!

Stati ob strani in gledati kako ti drugi ruši dom tvoji, je po mojem mnenju lenoba, pomešana z brezbrižnostjo.

Dokler se ne zaveš, da na tebi tudi leži del dolžnosti, med tem, ko drugi gradi tebi — si top in neobčutljiv, za tvoje lastno dobro.

Razumeti prav in poskusiti storiti to, ni nobena slaba lastnost.

Biti ponosen ali po zaslugi biti ponosen je velika razlika.

In če se ne zganeš medtem, ko ti sosed posteljo postilja, ne zaslužiš, da bi ležal na mehkem ležišču.

Če imaš prav malo, vendar je to nekaj in če bi nič ne imel, bi vedel koliko je to malo vredno!

Slovenci in Slovenke! Razumimo čas — razumimo potrebo in dajmo davek ki ga nalaga usmiljenje in sočustvovanje do sirot, živečih v vedni temi!

"Pomoč oddaljena samo par tednov, ko je vdova in pet otrok umrlo".

To je napis nad člankom na deveti strani nekega newyorškega dnevnika.

V istem listu na prvi strani, prva kolona, pa nosi nadpis: "Deček zakonec sledi svojemu tekmecu".

Kaj misliš, dragi čitatelj, kaj je pod tema dvema napisoma? Nič drugega, kot brilijanten odsev ameriškega časnikarstva.

Dve tragediji sta. Obe v sorodu z vsakdanjim življenjem, le da je ena pretresujoča slika trpečega v sredini raja današnjega sveta, ki se je ugnezdila tik ob blesku razkošja in zgrabila svoje žrtve.

Druga pa ni in je tragedija. V duševnem pogledu je tragedija z ene strani in z druge navadno poželjenje — želja po nežnosti in brezmejno hrepenenje uživanja, z izkušeno mladostjo od strani izigrane in koprneče stare ženske.

Že pred tremi leti je polnila strani newyorških listov in sedaj se je zopet pojavila, na prvi strani. Pred tremi leti se je poročila s šestnajst letnim dečkom, dvainpetdesetletna starka. To je bil njen četrti mož. Rodila mu bo v kratkem tretjega otroka.

Svojemu možu je dajala vsak dan dva dolarja za cigarete in sladščice, ker, kot znano, v Ameriki otrokom to dvoje najbolj prija. Do sedaj ni bilo slišati dosti o njima, ko se je naenkrat pojavil drugi mladenič istih let. Devetnajst let star. In ona šest in petdeset. Mož se je začutil, da mu zmanjkuje tal. Če tudi se je pridno igral s svojimi otroci na tleh v sobah. Devetnajst letni tekmec ima menda po svojem mnenju izborne časnikarske zmožnosti in ona ga je bila pripravljena financirati, ko bi ustanovil verigo listov po raznih ameriških mestih. Da pa bi vse to lepše izpadlo, bi ga adoptirala. V možu pa če tudi je še otrok, se je porodila ljubosumnost. In bil je prav posebno pri volji, da bi njegova pol stoletja stara golobičica izbirala sina njegove starosti, ker ima poleg hčere iz enega prejšnjih zakonov tudi dva otročička ž njim. V ogorčenju in jezi je šel in premikastil vsiljenega tovariša, mu poravnal nos in menda tudi izpremenil barvo oči, iz modrih v črne, če ne obeh, za eno so časnikarski poročevalci gotovi.

In, ko se je to izvedelo, je zapodila še svojega moža za onim, ki ga je malo prej treščil on po stopnicah.

Torej to je na prvi strani. — Na deveti pa je sledeče:

Mrs. Marie Freeman, vdova in mati petih otrok, brez vsakega denarja, je usmrtila sebe in petero otrok. Aprila meseca je bil ubit njen mož v avtomobilski nesreči. Do zadnjega meseca se je rinila skozi revščino, kakor je pač vedela in znala. Dejstvo je bilo, da je imela še 450 dolarjev denarja. Njena sestra v Chicagi jo je nadlegovala naj pride k nji. Res je odšla, toda sestrino prigovarjanje da naj odda otroke v zavod, ju je odtujilo. Odšla je nazaj v New York in to ji je tudi vzelo zadnje cente. Par dni je bila pri eni svojih prijateljic in končno ji je slednja posodila, da si najame stanovanje.

Včeraj pa je eden sosedov zavohal plin. Šel je po stražnika in sta s silo odprla vrata Na mizi sta ležali dve pismi. Eno na svojo sestro in drugo na prijateljico.

V eni sobi je ležala ona z enim dečkom mrtva in v drugi sobi ostali štirje otroci mrtvi. Vse je lepo spravila v postelj, odprla sedem pip plina in se sama vlegla v naročje smrti.

Pismo sestri, zelo graja omenjeno, ker jo je pripravila ob zadnje cente s svojim prigovarjanjem naj pride tja in jo potem presenetila z nadlegovanjem, naj odda otroke od sebe. Da ne bo treba storiti tega, se vsi poslove od tega sveta.

Drugo pismo, pa prosi prijateljico, naj opravi otroke v obleke, ki jih je že za to pripravila. Izrazial je željo, da bi bila rada sežgana z otroci vred, ter naj se njih pepel z moževim vred raztrese na vse strani vetrov.

Značilno je, da je prišlo pojasnilo, če bi le še par tednov čakala, bi dobila penzijo od države. (V skrajni potrebi je par tednov brezmejna daljava in ko bi gospodje to vpoštevali, ne bi jih ležalo danes šest na mrtvaškem odru). Amerika je sicer bogata, toda zlati curek ne doseže razpok revščine.

To je poročilo iz devete strani.

Delavec.

Ženski so zanikali državljansko pravico.

CHICAGO, Ill., 29. junija. — Znani meščanski pacifistinji in pisateljici, Roziki Schwimmer, se je zanikalo državljansko pravico, potem ko je njen predog visel dve leti v sodiščih. Namignilo se je, da je bila njena prošnja odklonjena vsled njenih pacifističnih nazorov. Na vprašanje v formularju prošnje, če bi nosil prosilec orožje potem, ko bi dobil državljanstvo, je odvrnila Mrs. Schwimmer: Ne osebno. Kot mislim, se ne zahteva od žensk v Združenih državah, da bi nosile orožje.

Manitoba za točenje piva v čašah.

WINNIPEG, Man., 30. junija. Iz poročil glede rezultatov predvčerajšnjih provincijalnih volitev je razvidno, da je glasovala večina volilcev za točenje piva v čašah v prostorih, ki majo liceneo. Večja mesta so spravila skupaj za to velike večine. Winnipeg naprimer večino 15,000, dočim se je oddalo v St. Boniface in drugih mestih dvetretinske večine.

Dosedaj je bila dovoljena prodaja le v steklenicah. Volilci so bili za obdržanje vladne prodaje žganih pijač. Predlog, da se dovoli pivovornarjem dobavljanje piva direktno lastnikom dovoljenj, je bil odklonjen.

Vlada ministrskega predsednika Brackena je dobila pri volitvah večino. Dobila je nadaljni sedež teri ma 29 od skupnih 55 mandatov.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Ljubosumen mož s 50 ženami.

Te dni se je v Beogradu v Vranjski ulici odigrala krvava rodbinska drama. Lastnik bifeja Matija Krstić je v navalu ljubosumnosti na zverinski način razmesaril svojo priležnico Ano Grbačijo, ki jo je pred šestimi meseci vzel v službo kot natakarico.

Že takoj prve dni, ko je prišla k njemu, se je Krstić zaljubil vanjo in vse njene zahteve je slepo izpolnjeval. Dajal ji je tudi večje svote denarja, ki jih je lepa Ana pošiljala svojim staršem. Ker sta se dobro razumela, ji je Krstić nekega dne ponudil, naj stopi ž njim v skupno življenje. Ana se ni dolgo pomišljala in če tudi je bil Matija invalid brez noge, je takoj pristala na njegov predlog. Živela sta dolgo časa, kakor moreta živeti le mož in žena. Matija je izpolnjeval vse pogoje vzornega moža, Ana pa je bila dobra gospodinja, ki je strogo pazila na red v hiši.

Matija je bil znan kot perverzen človek. Menjal je ženske skoro vsak mesec ter je bil zaradi tega tudi že večkrat kaznovan od policijskih oblasti. Najdalje je še živel z Ano, ker mu je bila najljubša od vseh dosedanih žensk. V zadnjem času se je pričel ž njo prepirati, v poslednjih dneh pa jo je tudi večkrat pretepel.

Ana se je naveličala njegovega tiranstva ter je sklenila, da ga zapusti. Po zopetnem pretepu je nenadoma odšla iz Matijevega stanovanja v Kralja Aleksandra ulici ter pobegnila k svoji teti v Vranjski ulici. To je tako razjarilo Matijo, da je sklenil maščevati se.

Medtem je Ana vložila na policiji tožbo proti Matiji, v kateri je zahtevala, plačo za šestmesečno delo, za katerega ni ničesar sprejela. Policija je vzela pritožbo takoj na znanje in naročila Matiji, naj izplača dolžno svoto. Matija je kljub temu, da je bil presenečen nad postopanjem Ane, odštel denar in se vrnil domov s sklepom, da se maščuje.

Nato je ves dan pil, zvečer pa je prišel pred stanovanje Ane in jo pozval, naj pride na prosto. Ana je prišla na dvorišče in Matija jo je pričel rotiti, naj se vrne k njemu. Ker je odbijala njegovo zahtevo, je potegnil iz žepa suknje velik mesarski nož in ji ga dvakrat zasadil v želodec. Ana je obupno zakričala in se zgrudila zatem na tla.

Prihiteli so sosedje, ki so obvestili policijo in reševalno postajo. Ano so prepeljali v bolnišnico, kjer je par ur nato izdihnila. Aretirani Matija je izjavi lna policiji da ni imel namena ubiti svoje ljubimke, ker pa ga je izzivala in ker je bil preveč ljubosumen, je svoje dejanja storil v nazavestnem stanju.

Ta njegova izjava se zdi seveda precej čudna, kajti na policiji trdijo, da je Matija Krstič v zadnjih 7 letih živel v skupnem gospodinjstvu z najmanj 50 ženskami.

Tragičen konec dopusta.

Ključavničar dobojske železniške delavnice Novak Popovič se je vračal z dopusta iz Gračanice v svoj rojstni kraj Doboj. Ko je vlak vozil preko velikega mostu pri Doboju je Novak pomolel glavo skozi okno vagona. Na nesrečo so prečke od vagona oddaljene samo 30 cm. Novak je z glavo zadel ob prečko in bil težko ranjen. Na transportu v bolnico je Novak umrl.

Avtomobil povozil očeta petero otrok.

Avtomobil Salka Harlače je vozil iz Goradžde v Foča. Sredi ulice v Foči je avto povozil 35. etnega Jusufa Arganovića, očeta petero nedorastlih otrok. Jusuf je ostal na mestu mrtev. Šofer je bil aretiran in je proti njemu uvedena preiskava.

Težka vtomobilska nesreča pri Nikšiču.

Potniki, ki so iz Črne gore prispeli v Boko Kotorsko, pripovedujejo, da se je pri Nikišču pripetila težka avtomobilska nesreča. Neki avto se je prevrnil v prepad. Izmed potnikov je neka žena smrtno ponesrečila, ve oseb pa je bilo ranjenih. Šoferju sta zlomljeni obe nogi.

POZOR NOVI VOLILCI!

Newyorški župan James J. Walker je imenoval komitej, ki je znan pod imenom Mayor's Committee on Independence Day Reception to New Voters, ki bo nastopil kot sprejemni odbor zvečer die 4. julija ter pozdravil vse tukaj rojene in naturalizirane državljane, ki bodo letos prvič glasovali.

Predsednik tega odbora je Nathaniel Phillips, podpredsednika st pa Mrs. Vincent Astor in Hon. Grover A. Whalen. Častni predsednik bo župan Walker. Sprejem se bo vršil pred City Hallom ob četrt na devet zvečer. Razposlanih je bilo nad dvajset tisoč vabil.

Vas nadleguje nerednost ledvic?

"Nerednosti ledvic so me nadlegovale in bolel me križ, bil sem slab, nervozen in bolan," pravi Mr. Geo. Leavitt, Sublet, Kans. "Vžival sem Nuga-Tone, in sedaj sem trden in zdrav. Radevolje priporočan Nuga-Tone vsem, ki so oslabeli in izčrpani.

Nuga-Tone se je izkazalo kot čudovito zdravilo za vse one, ki so bolni in oslabeni. Ona je pomagalo nervoznim možem in ženam, ter jim vrnilo moč in miren počitek ponoči. Nuga-Tone ojača tek do jedi in pomaga prebavi. V par dneh odpravi ledvične in mehurne nerednosti, kakor tudi želodčne pline in omotico, ter daje moč in krepkost oslabelim ljudem. Nuga-Tone okrepi tudi vse živce in organe, ter se prodaja v lekarnah z jamstvom, da zadovolji. (Adv.)

ADVERTISE in GLAS NARODA

HRANITE DENAR IN PRIHRANITE NA OBRESTIH!

Ker je pritok novih vlog začetkom vsakega pol leta večji kot v drugih mesecih, nudimo našim vlagateljem dvakrat v letu posebne ugodnosti.

Naša pravila tozadevno določajo, da obrestujemo vloge katere prejemamo do desetega poslovnega dneva v januarju in juliju tako, kakor če bi jih prejeli že prvega dne v mesecu.

13. JULIJ

je deseti poslovni dan v mesecu, vsled česar lahko do takrat vložite denar, da ga obrestujemo od 1. julija naprej.

Obrestna mera je 4%

Sigurnost Vašega denarja v naši banki je zajamčena po pravilih državne banke.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

Peter Zgaga

Rojakinji iz Mansille, N. J. se prisrčno zahvalim za voščilo, ki sem ga dobil en dan po sv. Petru. Hvala ji, kljub temu, da ne dam nič za godove in za rojstne dneve. Če pa že ravno hoče vedeti, je moj god 16. maja. Imam namreč tistega patrona, ki ni in ni hotel kralju povedati, kdo je hodil h kraljici vasovat. Sicer pa nič ne rečem, tudi sv. Peter je olrajt.

*

O, z nekaterimi našimi ljudmi se da govoriti. Tako ti bo pojasnil zadevo, da nazadnje res ne boš vedel, pri čem si.

Sicer pa je treba dobivati novice iz prvega vira. Na govorjenje ljudi ni dosti dati. Ljudje kvasijo in ne vedo, kaj kvasijo. Vsledtega je točen odgovor potreben.

Tako se je zgodilo, da sem rekel rojaku: — Ti, slišal sem, da si nakuhal letos pri svojem prijatelju Tonetu dvesto galon češpljevca in da je roba in pol.

Rojak, ki je pri društvih že izza mladih let ter je vsledtega vajen debat in parlamentarizma, mi je takole odgovoril:

1. Ni res, da sem lansko leto kuhal. Kuhal sploh nisem, pač pa prešal. In ne letos, pač pa lani.

2. Ni res, da sem prešal pri Tonetu. Ampak res je, da sem prešal pri Johnu.

3. Ni res, da sem napravil dvesto galon češpljevca. Napravil sem štiristo galon kalifornijskega vina.

4. Ni res, da je tisto roba in pol, pač je pa kislica, da človeka kar za ušesi zaskeli, če jo pije.

*

Tudi ta je iz današnje, moderne dobe.

Dvajsetletna punca je prijokala domov. Od jeze je jokala. Strašno je bila jezna.

Zvečer je po dolgih prošnjah začela pripovedovati svoji prijateljici:

— Danes sem jo pa spoznala. Danes sem jo pa videla! Oh ti moj Bog, in še lepa je povrh tega!

— Koga si spoznala, koga si videla kaj blebečeš? — je vprašala presenečena prijatejica.

— Žensko sem spoznala, s katero me moj fant slepari.

— Kakšna pa je? — Kdo pa je?

— Lepa je. Njegova žena je.

*

Matere so matere, — vse so enake — in včasi res ne premislijo, kaj govore.

Mati je rekla osemletni hčeri:

— Poglej, kje je otrok.

Hčerka: — Na vrtu je.

Mati: — Kaj pa dela?

Hčerka: — Ne vem, kaj dela.

Mati: — Poglej kaj dela, in ko boš videla, kaj dela, pridi meni povedat, njemu pa reci, da ne sme tistega delati.

*

Neki duhovni gospod v Washingtonu pravi, da je ustanovitev svetovnega miru največja malenkost, kar si jih more človek misliti.

Že verjetno. Toda pomisliti je treba, da se človeštvo že od nekdaj samo zastran malenkosti preprepira.

*

Jaz na svetu nikogar ne sovražim, napram nikomur nimam nobene mržnje, edinole bankirji so mi nekoliko v želodcu. Storili mi niso ničesar slabega — pa vendar, je z moje strani "neke sorte favšarija" — kot bi rekel dragi rojak.

Pred leti sem v neki družbi sedel poleg človeka, ki je imel v svojem poslu dosti opravka z denarjem.

Ne vem, če me je hotel zafrkniti, ali počastiti — rekel mi je: — Čudim se vam, Zgaga! Jaz naprimer nisem še nikdar v življenju napisal nobene zgodbe, nobenega poročila, Vi pa pišete dan na dan in se ne izčrpate.

Odgovoril sem mu, kot sem vedel in znal ter mu vrnil poklon s temle poklonom: — Jaz pa nisem še nikdar v življenju napisal nobenega čeka...

Pa je res, da ga nisem.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PIERRE GIFFARD:

MOŽEVA OSVETA

Bilo je februarsko jutro. Poštni vlak, ki prihaja vsako jutro iz Kijeva, je prisopihal na postajo v Odesi. Potniki, drhteči od mraza, so hiteli k izhodu, za njimi pa postreščki s prtljago. Železniški uslužbenci so splezali na strehe spalnih vagonov, da pometo sneg. Naenkrat sta dva presenečeno vzkliknila.

Na strehi spalnega vagona je ležala s snegom pokrita zavezana vreča, v kateri se je nekaj premikalo. Na klic prestrašenih uslužbencev je prihitel postajenačelnik z orožniki. Prerezali so vrv, s katero je bila vreča privezana k vagonu. Potegnili so iz nje čudoviti zavoj in ga odnesli na peron.

— Ženska je, — se je oglasil orožnik.

In oči radovednega občinstva je odsevala groza. Potniki so priteli od vseh strani. Postajenačelnik je dal prenesti zavoj v svojo pisarno, kjer je bilo toplo.

— Uboga žrtev! — je dejal postaje-načelnik. — Zmrznila je.

Ko so potegnili iz vreče mlado, krasno žensko telo, so opazili, da je skrbno zavito v kožuh in da ima na nogah tople ruske zimske čevlje.

Položili so jo na preprogo in takoj je odprla svoje velike, temne oči. Bilo je, kakor da se je zdramila iz težkih sanj.

Šopi bujnih las so obdajali njeno mlado, bledo obličje.

Polne grudi in zagorela polt je izdajala južanko. Stara je bila komaj dvajset let. Kožuh jo je rešil smrti, kajti zima je v februarju na ruskih stepah strašna. Zmrznila sicer ni, vendar je pa bila vsa trda od mraza.

Ko si je v zakurjeni pisarni nekoliko opomogla, ji je omahnila glava nazaj. Bilo je jasno, da je sestradana Princesli so ji iz restavracije goveje juhe in sendvičev. Neznanki so se zalesketale solze v očeh. Ko se je najedla, ji je odleglo.

Končno se je ozrla začudeno okrog in vprašala:

— Kje pa sem, gospoda?

— V Odesi, na kolodvoru.

— V Odesi?! Iz njenega vprašanja je odmevala groza, pa tudi dvom, da je to sploh mogoče.

Policijski uradnik je neznanko uljudno vprašal:

— Kdo ste, milostljiva?

— Kaj moram povedati svoje ime? Saj nisem nič zakrivila.

— Seveda ne. Toda oni, ki so vas zavezali v vrečo in privezali na streho spalnega vagona, bodo morali za svoj zločin odgovarjati pred zakonom. Povejte, kdo ste, da lahko izsledimo vaše krvnike. Morda jih pa sami poznate.... Čudež je, da niste med vožnjo zmrznili.

— Kaj pravite, gospod? Da sem se pripeljala v Odeso na strehi spalnega vagona? Kaj se vam meša?

Postajenačelnik je odgrnil zaveso ina oknu in pokazal najprej na vlak, potem pa na vrečo, ležečo pred njim.

— Kaj se res ničesar ne spominjate?

— Ne, ničesar.

— Od kdaj?

— Menda od snoči, ako je danes ponedeljek.

— Da, ponedeljek je.

— Torej sem bila snoči ob osmih na svojem gradu Rudnici.

— Rudnica? — Je to daleč od Odese?

— Najmanj 400 kilometrov.

— Ali je vozil ta vlak tudi včeraj?

— Da, stal je tam pozno zvečer, kakih 20 minut, — je odgovoril postaje-načelnik.

— Torej so vas položili na streho spalnega vagona v Rudnici, milostljiva. Vaša strašna vožnja v mrazu je trajala deset ur. K sreči je proga brez predorov in tudi snežilo ni zelo. Povejte, kaj ste snoči počeli.

Policijski komisar je pripravil notesz, da si zabeleži njene odgovore.

— Večerjala sem z možem.

— Kako se piše?

— Knez Peter Granicki.

— Koliko je star?

— 35 let.

— V službi?

— Da, pobočnik generala Šelujeva, poveljnika 12. armadnega zbora v Vinici.

— Ali sta večerjala sama?

— Sama. Ne spominjam se pa, kaj se je zgodilo. Govorila sva o vsakdanjih malenkostih. Potem... potem pa ne vem, kaj je bilo.

— Ali sem vam ne zdi, da je zakrivil to nevarno potovanje vaš mož?

Kneginja je molčala, kakor da si ne upa obdolžiti moža.

— Ali sta živela v slogi?

— Ne, nisva.

— Zakaj?

— Sovražim ga, — je odgovorila hladno.

— Kaj vas vara?

— Ne, tega si ne upa. Ne kmeta pozabiti, da je moja domovina Kavkaz in da bi si znala sama pomagati.

— Je-li ljubosumen?

— Da, to je res.

— In brez pravega povoda?

Pomislila je in odgovorila:

— Ne, povod ima.

Postajenačelnik in policijski komisar sta se spogledala. Dama je odložila plašč in zagledala sta krasno, nežno postavo v baržunasti obleki.

— To obleko ste imeli na sebi snoči, kajne?

Ko je pritrdila, je komisar nadaljeval:

— In niste opazili, da bi vam nalil v čaj ali kavo kake sumljive tekočine?

— Da, nekako besarabsko pokalico, ki jo je dobil od generala. Dejal je, naj izpraznim kozarec na generalovo zdravje. Pila sva oba.

— On je gotovo pil samo vodo. Kako se piše sluga, ki je vama stregel?

— Izmajlov.

— Od kedaj je mož dvomil o vaši zvestobi?

— Dva meseca bo tega.

— Ali ste že dolgo poročeni?

— Dve leti. Mož mi je postal zopern, ker rad pije, laže in kvarta.

— Oprostite, kaj pa oni drugi?

Kneginja je široko odprla svoje krasne velike oči in se ozrla vsa prestrašena na vrata, na katera je nekdo trkal.

To je on — je pokazala z drhtečo roko.

Oba gospoda sta se ozrla na vrata. Na pragu se je pojavil mlad konjiški častnik Mihael Polonin, ki je bil v Odeši s posadko.

— Mihael! — je vzkliknila dama in se mu vrgla v naročje. Ko se je malo pomirila, je pohlil Polonin policijskemu komisarju brzojavko. "To-le sem dobil od tega zločinca. Čitajte!"

Komisar je čital: "Včeraj sem vam poslal z večernim vlakom vašo dragocenost. Obdržite jo na vekomaj, ako prispe nepoškodovana. Pred davnim časom so privezali Mazepo za tak postopek nagemu konju na hrbet in pognali konje v stepo. Jaz sem prilagodil kazen modernim razmerom. Zavil sem obsojeno nesramnico celo v kožuh, ker je zunaj ledena zima."

Komisar je skočil k telefonu, dočim je knjeginja mirila razjarenega Polona.

Kmalu se je komisar vrnil in vzkliknil: — Iz Rudnice sporočajo, da se je knez ustrelil. Zagonetka je pojasnjena. Lahko greste, milostiva.

Mlada dama se je privila k svojemu ljubčku, ki se je gospodoma iskreno zahvaljeval. Njen pogled se je ustavil na vreči. Postajenačelnik je pripomnil:

— Lahko jo vam izročim pozneje za spomin. Zdaj jo pa potrebujemo, ker moramo vložiti tožbo proti knežovim sokrivcem.

— Tožbo? — Ne, nobene tožbe ni treba, saj sem prosta, — je dejala dama in se oklenila svojega ljubčka. Vsa srečna sta odšla v zimsko jutro.

Ženske! Ostanite mlade!

Imele boste jasne oči, gladko kožo ter telo polno mladosti in zdravja ako ohranite svoj sistem v redu. Pijte dosti vode ter poskušajte.

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Znan že 200 let kot slavni urejevalni pomirjevalec. Bolezni ledic, jeter in mehurja ter kislina v vodi so sovražniki življenja in zunanjosti. Pri vseh lekarnarjih. Tri velikosti.

Glejte, da bo ime Gold Medal na vsaki škatlji. Ne kupujte nadomestkov.

SILNA VROČINA NA ZAPADU

Vročinski val je objel vse zapadne države. — Najvišja točka, 98 stopinj, je bila dosežena v Phoenic, Ariz. — V Chicagu je umrlo deset ljudi vsled vročine.

CHICAGO, Ill., 1. julija. — Zapadne države, z izjemo majhne pokrajine med gorami, so včeraj trpele vsled skoro rekordne vročine. Čikaški vremenski urad je izjavil, da bo danes približno isto kot je bilo včeraj, v kolikor pride vpoštev srednji Zapad. Phoenix, Arizona, je bil najbolj vroči kraj v deželi, kajti tam je dosegel toplomer 98 stopinj Fahrenheita. V South Bend, Ind. je bilo le za eno stopinjo manj vroče, in ekspodiral je zaboj raket, katerega so pustili na solncu. Rakete so bile pripravljene za proslavo 4. julija.

Zavetišče predsednika Coolidga v Black Hills je bilo hladenejše kot večina drugih krajev po srednjem Zapadu. V Rapid City je splezal toplomer do 86 stopinj, dočim je kazal v Minneapolisu, ki se nahaja na približno isti širini, celih 94. Trpela je cela Pacifična obal. San Francisco je imel 90 stopinj in Fresno celo 94.

Salt Lake City pa je bil naravnost hladen. Temperatura je padla tam na 50 stopinj. V Yellowstone Parku so zaznamovali 44 stopinj, in v Flagstaff, Arizona, celo le 34 stopinj.

V Chicago je dosegla vročina včeraj svoj rekord. Ob štirih popoldne je kazal toplomer 93 stopinj, eno stopinjo manj kot dan poprej.

Deset mrtvih slučajev v mestu so deloma pripisovali posledicam intenzivne vročine.

Usmrčenje indijskega revolucijonarja.

BOMBAY, Indija, 1. julija. — Izvršena je bila smrtna obsodba, katero je izreklo angleško sodišče nad indijskim revolucijonarjem Narbant Singham, radi umora načelnika angleško-indijske policije.

V STARO DOMOVINO

se je podal znani newyorški rojak Mr. Anton Pavli s svojo soprogo Lenko. S trdim in vztrajnim delom sta si tekom let prihranila precejšnje premoženje in sta sklenila preživeti ostanek svojega življenja na svojem posestvu v domovini. Želimo jima vso srečo!

PRVI PROGLAS NEODVISNOSTI

Meseca junija leta 1215, torej pred 712 leti, se je završil prizor, ki ga vidite na sliki. Angleški kralj John se je po dolgem obotavljanju odločil dati angleškemu narodu gotove svobodščine, ki so znane pod imenom "magnacharta".

Praznik neodvisnosti.

Kdor prečita najpomembnejši dokument v ameriški zgodovini, Proglas neodvisnosti, dobi vtis, kakor da so bile politične pritožbe vzrok velike ameriške revolucije. Proglas (Declaration), kakor je bil sprejet od drugega Kontinentalnega Kongresa dne 4. julija 1776, navaja 27 obtožilnih točk glede "ponovljenih krivic in uzurpacij", ki so jih kolonije trpele s strani angleškega kralja. Večina teh obtožb se pozivlje na tiranske zakone, na vmešavanje v delovanje tukajšnjih zakonodajnih zborov, na oviranje sodne uprave in na izzivanje Indijancev v boj. Proglas navaja le dve pritožbi gospodarske narave — nalaganje davkov brez privoljenja kolonij in oviranje sodne uprave in na izzivanje Indijancev v voj.

Resnica je, da ameriška revolucija ni bila le junaška borba za politično, marveč tudi za gospodarsko neodvisnost. Pregled angleške in ameriške gospodarske zgodovine v zadnji četrtini osemnajstega stoletja nam pomaga razumeti vse vzroke, ki so privedli do Proglasa neodvisnosti.

Britanska kolonijalna politika se je za onega časa naslanjala na načelo, da imajo kolonije zalagati angleško mornarico in tovarniško industrijo s surovinami in ob enem služiti kot trg za izgotovljeno blago. Ta zamenjava blaga je prispevala k razvoju mogočne angleške trgovske mornarice. Angleški kolonijalni zakoni so služili pospeševanju tega namena. V kolonijah je bilo prepovedano izdelovati ono blago, ki se je lahko izgotavljalo na Angleškem. Kolonijalnih pridelkov, ki jih je Angleško potrebovalo, kot kavo, tobak, bobrove kože in barvila, niso kolonije smele pošiljati drugam kot na Angleško. Na drugi strani pa niso smele kolonije izvažati na Angleško blago ali pridelke, ki bi lahko tekmovali z angliškim blagom.

L. 1651 je angleški parlament sprejel zakon Navigation Act, ki je določal, da vsi poljedelski in izgotovljeni produkti Azije, Afrike ali Amerike se smejo uvažati v Angleško ali njegove teritorije le na ladijah, zgrajenih na Angleškem in imajočih angleško moštvo. Ta angleški monopol trgovine in trgov je bil nadalje podkrepljen po določbi, da vsi kolonijalni pridelki, kakršni se ne morejo producirati doma, morajo biti reservirani za izključno rabo angleških tovarnarjev in trgovcev; le oni pridelki, ki jih Angleško ne potrebuje, se smejo izvažati v druge dežele, ako ne delajo konkurence angleških produktom. L. 1666 je tudi uvoz v kolonije postal angleški monopol.

Angleški parlament je sicer vzpodbujal produkcijo surovin s tem, da je dovoljeval uvoz tobaka, surove svile, lesa in železa brez carine, ali prepovedal je zgradjo železarn in jeklarn v ameriških kolonijah. Vse te omejitve so stremele za tem, da Amerika ostane za vslej poljedelska dežela, vir Angleške za potrebne surovine in trg za njeno blago.

Vzlic tem okoliščinam so se kolonije razvijale industrijalno, ker Britanija ni mogla tako zlahka uveljavljati svoje zakone. Tihotapstvo je cvetelo.

Angleška davčna politika se je tudi ravnala po načelu, da kolonije naj služijo za dobro Angleške. Ko je parlament uvedel carine na kavo, vina, svilo in druge vzhodoindijaske produkte, uvožene v ameriške kolonije, so vodje kolonistov odgovorili z bojkotom angleškega blaga. Stamp Act od l. 1765, ki je zahteval kolke na vse pravne dokumente v Ameriki, je bil sicer odpravljen naslednje leto, ali provzročil je trajno nezadovoljnost. Kolonisti so bili tudi ogorčeni radi angleških zakonov, ki so prepovedovali izdavanje kolonijalnih novčanic. Kolonije so se čutile ogrožene v svojem gospodarskem razvoju in v svojih političnih pravicah in vsled tega je nastala revolucija, ko so zastopniki trinajstorice kolonij slavnostno proglasili svetu, da "vsi ljudje so ustvarjeni kot enaki, da jim je Stvarnik dal nekatere nepreklicljive pravice in da med te spada življenje, svoboda in stremljenje po sreči".

F. L. I. S.

POZDRAV.

Predno odjadram v staro domovino s parnikom "Ile de France", še enkrat prav iskreno pozdravljam vse moje prijatelje in znance v Forest City, Pa. Posebno se zahvaljujem vsem mojim prijatelem, kateri so bili navzoči na mojem poslovnem večeru, ter ki so me spremili na kolodvor pri odhodu.

Istotako se zahvaljujem tvrdki Frank Sakser State Bank, za vljudno postrežbo ter jo vsem rojakom širom Združenih držav toplo priporočam.

Na veselo svidenje!

Joseph Barlick.

POZDRAV!

Predno se podam čez lužo z novim parnikom "Ile de France, pošiljam mnogo pozdravov mojemu bratu in njegovi ženi. Se ji lepo zahvalim za popotnico. Ravno taka hvala bratu za vse skupaj.

Pozdravljam tudi botra Janeza Nečema in botru lepa hvala. Hvala tudi Podlesniku.

Frank Yordan,
na poti v Drnovo. Dolenjsko.

RADA BI IZVDELA za naslov J. B. SHUBEC. Če kdo ve, naj mi naznani, ali pa naj se sam oglasi ali pa pride sem. — **Mary Novak, New Mexico.**

Starokrajska porota.

Maribor, 17. junija.

Še ena nezakonska mati, ki je ugonobila novorojenčka.

Danes se je zagovarjala v tem porotnem zasedanju že tretja nezakonska mati radi hudodelstva detomora. 21-letna Angela Dobrina, hči malega posestnika na Muti v Dravski dolini, je pričela lani junija ljubavno razmerje z 19-letnim Rudolfom Laukom, hlapcem v Gortini in postala tudi noseča.

Nato je odšla v Maribor in je služila v Cvetlični ulici. Ko se je dne 12. aprila t. l. vrnila obdolženkina gospodinja v stanovanje, je našla tam mrtvega novorojenčka. Služkinja, obtožena Angela Dobrina, ji je začela praviti, da je med tem dobila porodne bolečine, da pa se je kmalu onesvestila in ne ve nič, kaj se je med tem zgodilo. Gospodinja pa je takoj sumila, da je obdolženka otroka zadušila... ter je poklicala mestnega zdravnika. Otrok je bil na ovadbo mestnega zdravnika in na zahtevo državnega pravdništva raztelesen. Obdukcija je dognala, da je bil otrok popolnoma dorašen, krepko razvit in sposoben za življenje. Pljuča so bila napolnjena z zrakom, tudi želodec in deloma tanko črevo. Otrok je torej živel in dihal po porodu kake četrt ure.

Obtožena pa trdi, da je pri tem popolnoma nedožna, ker sploh ni vedela, da je noseča. Ko pa je pri porodu opazila otrokovo glavico, se je tega tako ustrašila, da je omedlela. A preiskava je dognala, da je obdolženka prav dobro vedela za svojo nosečnost, saj je o tem med drugim pisala tudi nezakonskemu očetu in ga vprašala, če ima že pripravljen denar in sobo, ker že dan za dnem pričakuje "nesrečo, kdaj jo bo prijeo". Nezakonski oče je poveda, da mu je pravila obdolženka o nosečnosti meseca februarja 1927.

Dobrina je tudi danes tajila detomor. Porotniki so jo spoznali za krivo in je bila obsojena na tri leta težke ječe.

Nepoboljšljiv pretepač.

Pred sedanjim porotnim zasedanjem smo imeli par grdih primerov, da so obztoženi brez vsakega vzroka in na vsem lepem napadli poškodovane in jim prizadeli telesne poškodbe. Kriv je bil navadno alkohol in pa skrajna posurovelost. V takih primerih bi moralo nalagati sodišče najstrožje kazni, ki jih predpisuje zakon. Ravno tukaj je umestna kazen kot preventivno, ostrašujoče sredstvo za druge.

Danes je bil obtožen hudodelstva težke telesne poškodbe delavec Jožef Klep iz Sternič, ki ima že celo vrsto predkazni, med drugim 7-mesečno težko ječo, tudi radi hudodelstva težke poškodbe. V noči na pustni torek je moral seve na cesto in dopolniti venec svojih življenskih junaštev. Skupno s tovarišem Jožefom Tersom je srečal na cesti fante Franca Elkerta, Ivana Goloba in Josipa Šubernika. Klep je vprašal Ekerta in Goloba, zakaj sta baje pretepla njegovega brata. Istočasno pa je Klep tudi že pobral kamen in z njim udaril Fr. Ekerta, da mu je zlomil lobanjsko kost s čimer je bila združena smrtna nevarnost.

Ko je Ekert okreval, mu je rana zapustila trajno posledico vtisnjene leve čelnice na znotraj in še vid je izgubil na levem očesu. Obraz ima torej pohabjen.

Obtoženi Jožef Klep svoje dejanje priznava, hoče pa se razbremeniti s tem, da vali krivdo tudi na tovariša Jožefa Tersa, ki mu je baje prigovarjal, naj vrže kamen in mu je baje celo stisnil kamen v roko.

Preiskava pa je dognala, da je ta obtoženčev zagovor neresničen.

Klep je bil obsojen na 3 leta težke ječe.

Požig radi 20 Din. škode pa okrog 100,00 Din.

Psihologija hudodelstev je res neprecenljiva. Iz majhne jezice, za neznatno korist zagreši največje hudodelstvo in stavlja v nevarnost prostost za vse svoje življenje. Normalnemu človeku so taki zločinci večna zagonetka, in vendar se dogajajo takšna hudodelstva vedno vnovič in vnovič. Takšen čudak je tudi komaj 17-letni posestnikov sin Stanko Novak iz Veličan v ormoškem okraju. Obtožen je hudodelstva požiga, ker je dne 1. maja 1927 zanetil ogenj v viničariji Ivana Baumana, posestnika na Hardeku. Njegov viničar Andrej Balažič tega dne ni bil doma. Ko pa se je vrnil, viničarije ni bilo več. Med njegovo odsotnostjo je ogenj do tal uničil leseno viničarsko poslopje, hlev in listnjak, zgorele pa so tudi tri krave, seno, slama in sploh vse, kar je bilo pod slamnato streho. Posestnik Bauman, ki je imel viničarijo zavarovano le za 5000 Din., je utrpel 80,000 Din. škode, ubogi viničar Balažič, ki mu je zgorela tudi vsa oprava in obleka ter 300 Din. gotovine, pa je imel 5000 dinarjev škode.

Zločinskega požigalca so le slučajno zasledili. Tega dne je odšla na delo tudi viničarka Marija Balažič z otrokoma. Čez nekaj časa je poslala otroka domov, da pogledata, če so kure že znesle jajca. Ko sta otroka prišla h koči, sta zagledala obtoženega Stanka Novaka, ko je ravno užgal v skednju. Ko je viničarka hitela proti domu, je bilo že vse v plamenih in ni mogla ničesar več rešiti.

Obtoženega so 6. maja pripeljali mimo pogorišča orožniki, ker je bil osumljen tudi tatvine svinjskega mesa pri Mariji Grubičevi. Tedaj je posestnik Bauman orožnikom povedal, da so Balažičevi otroci videli obtoženega, kako je zažgal 1. maja njegovo viničarijo. Obtoženi je to na licu mesta brez vsega priznal, pozneje pa pri sodišču prvotno priznanje naenkrat preklical, češ, da je prvotno orožnikom priznal le radi tega, ker so ga k temu prisilili, češ, da ga bodo sicer pretepli. Prvotno pa je orožnikom povedal, da je zažgal viničarijo, ker mu Andrej Balažič ni hotel vrniti dolga v znesku 20 Din. Izvršil je torej hudodelstvo požiga iz jeze.

Novak je bil obsojen na 5 let težke ječe.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi samoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani samorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalega naseljniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posebno osebno, bodisi v najbližnji naseljniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svoje lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samoreje dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kaj koraž, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

SPOMLADNI VALOVI

Napisal: IVAN TURGENJEV

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

38 (Nadaljevanje.)

— No? Ali ste gotov? — se je oglasil njen vesel glas.

Sanin si je molče zapel suknjo te vzel klobuk. Marja Nikolajevna je vrgla nanj svetel pogled, pokimala z glavo ter hitro odletea po stopnjicah navzdol. On je pohitel za njo.

Konji so že stali na cesti pred hišo. Bilo jih je troje; lepa kobila za Marjo Nikolajevno, nekoliko neroden žrebec za Sanina in tretji konj za služabnika.

Marja Nikoljavia je hitro skočila na svojo kobilo. Slednja se je pričela vrteti naokrog, a Marja Nikolajavna, ki je bila izvrstna jahalka, jo je znala zadržati. Treba je bilo posloviti se od Polosova, ki se je prikazal s svojim neizcgibnim fesom na balkonu, od katerega je mahljal s svojim svilenim robcem, nikakor ne smehljaje, temveč s skoro temnim obrazom.

Tudi Sanin je splezal na svojega žrebca. Marja Nikolajevna je salutirala Polosovu z bičem ter udarila nato konja po vratu. Konj se je vzpel ter skočil naprej. Sanin je odjahal za njo ter pri tem zrl na Marjo Nikolajavno. Izgledala je skrajno samozavestno in njena postava je, sedela gracijozno na konju. Obrnila glavo ter mu dala z očmi znamenje. Dohitel jo je.

— Sedaj vidite, kako lepo je, — je rekla, — in rečem vam zadnjikrat pred slovesom: — Vi ste dražesten človek — ter ne boste tega obžalovali.

Po teh besedah je parkrat pokimala, kot da hoče potrditi resničnost teh besed ter mu dati občutiti njih pomen.

Izgledala je tako srečna, da je bi Sanin popolnoma presenečen. Na njenem obrazu se je celo prikazal oni slovesni izraz, katerega lahko opazimo pri otrocih, če so zelo, zelo zadovoljni.

Jahala sta v koraku do bližnje mitnice, a odtam po deželi cesti v hitrem trabu. Vreme je bilo krasno; praveat poletni dan. Veter jima je pihal nasproti ter jima žvižgal prijetno v ušesih. Izvanredno dobro sta se počutila. Obeh se je lotila zavest mladega, zdravega življenja. Ta zavest pa je naraščala z vsakim trenutkom.

Marja Nikolajavna je potegnila za uzdo ter pričela zopet jahati v koraku. Sanin je sledil njenemu vzgledu.

— Vidite, — je pričela z globokim blaženim vzdihom, — že radi tega se izplača živeti. Če se ti je posrečilo doseči, kar si hotela imeti, kar se ti je zdelo nemogoč, — potem uživaj, duša, prav do dna!

Prijela se je z roko za vrat.

— In kako dober se zdi človek nato samemu sebi! Jaz naprimer, — kake mila in dobra sem v tem trenutku! Mislim, da bi mogla objeti ves svet! Ne, ne vsega sveta... Tega bi ne mogla objeti!

Pokazala je z bičem na raztrganega, starega moža, ki se je počasi plazil po poti.

— Njega pa vendar lahko osrečim! Hej, vi! Vzemite to s seboj, — je vzkliknila v nemškem jeziku ter mu vrgla svojo torbico. Precej težka denarnica je udarila ob tla, in starec je ves presenečen obstal. Marja Nikolajavna se je naglas zasmejala ter pognala konja v galop.

— Ali vas veseli jahati na tak način? — je vprašal Sanin, ko jo je dohitel.

Marja Nikolajavna je takoj zopet ustavila konja nahitro, kot je to vedno delala.

— Hotela sem se le izogniti njegovim zahvalam. Kdor se zahvaljuje meni, mi skazi vse veselje. Saj nisem storila tega njemu na ljubo, temveč sebi. Zakaj naj se mi torej zahvali? Nisem slišala, kaj ste me vprašali.

— Vprašal sem... hotel sem vedeti, zakaj ste danes tako vesela?

— Ali veste kaj? — je rekla Marja Nikolajevna, — kajti vprašanja Sanina ni ali slišala ali pa ni hotela odgovoriti nanj.

— Ta lakaj, ki se vedno potika za nama in ki si najbrž vedno le misli: — Kdaj neki se bosta obrnila, — mi je strašno zopern. Ali bi se ga ne mogla iznebiti?

Hitro je potegnila iz žepa bilježnico.

— Ali naj ga morda pošljem v mesto s pismom?... Ne... to ne gre... Aha! Tako bova napravila! Kakšno poslopje je to? Tu spredaj? Gostilna?

Sanin se je ozrl v smer, katero mu je označila.

— Da, zdi se mi, da je gostilna.

— Izvrstno! Rečem mu, naj ostane v tej gostilni ter pije pivo, dokler se ne vrneva.

— Kaj pa si bo mislil?

— Kaj naju briga? In on si razventega tudi ne bo ničesar misil. Pil bo pivo — in s tem konec! No, Sanin, — prvikrat ga je sedaj imenovala le z družinskim imenom, — naprej! Trab!

Ko sta dospela do gostilne, je pomigala Marja Nikolajevna lakaju ter mu sporočila svooj željo. Lakaj, ki je bil angleškega izvora in angleškega temperamenta, je molče položil roko na rob čepice, skočil s konja ter ga prijel za uzdo.

— Sedaj sva prosta ptička! — je vzkliknila Marja Nikolajevna. — Kam odjahava sedaj? Na sever, jug, iztok ali zapad? Vidite, jaz napravim kot madžarski kralj pri kronanju (z bičem je zamahnila na vse štiri strani sveta). Vse to je najino! Ali veste kaj? Ali vidite krasne gore tam, — in gozd? Tjakaj pojahava, v gore! V gore, kjer stanuje prostost!

Zavila je od deželne ceste ter odjahala po ozki poti, ki je zares vodila v gorovje. Sanin je je sledil.

XLII.

Pot se je kmalu izpremenila v majhno stezo ter konečno popolnoma izginila, prekrižana od jarka. Sanin je svetoval k povratku, a Marja Nikolajavna je rekla:

— Ne, jaz hočem v gore! Jahajva naprej, kot leti ptič!

Pustila je skočiti svojega konja preko jarka. Tudi Sanin je tvega skok.

Za jarkom je ležala trava, ki je bila izprva suha, nato mokra in konečno celo močvirnat. Vseposod je pronicala voda ter tvorila majhne mlakuže.

Marja Nikolajevna je namenoma poganjala svojega konja skozi te luže, se smejala naglas ter vedno zopet rekla: — Bodiva zelo neumna! — Ali veste, — je vprašala Sanina, — kaj se imenuje lov v zgodnji spomladi?

— Da, — je odvrnil Sanin.

(Dalje prihodnjič.)

Pismo iz Italije.

Z. Ž. — V Italiji, 9. junija

Da je Italijan vobče silno domišljav, je splošno znano; ali domišljavost, kakor se je razpasla v fašistovskih krogih, odkar se je fašizem povspel na vlado, pa v resnici presega že vse meje. Danes je od prvega do zadnjega fašista vsak kar najtrdneje prepričani, da ves svet občuduje in obožuje njihovega "Duceja" kot neki nečloveški naravnost božanski pojav, fašizem kot višek vsega političnega, kulturnega in gospodarskega snovanja in delovanja, fašistovsko Italijo pa kot nedosegljiv vzor moderne države. V tej domišlj vosti si potem fašizem domišljuje, ne samo da smo, temveč da naravnost mora nastopati kot učitelj napram evropskim narodom, z vso pravico, da jim daje lekcije za vse njihovo zunanje in notranje življenje. Zlasti pa si rad prisvaja to pravico napram manjšim narodom, katerim še tem rajši vsiljuje svojo modrost ker smatra, da je v strahu pred njegovo močjo sploh ne morejo in ne smejo odklanjati. Od leta 1924 sem, odkar je bila v Rimu podpisana prijateljska pogodba med Italijo in Jugoslavijo, se je prav posebno skušal usiljevati s svojo vlogo sedaj ljubeznjivo prigovarjajočega, sedaj zopet strogo karajočega preceptorja naši državi in našemu narodu, in če se dotaknemo najnovejših dogodkov, albanskega spora, vidimo takoj, kako hoče na vsak način postati edini odločujoči činitelj v vsem našem javnem življenju. Od meseca marca letošnjega leta sem, ko je rimska vlada sprožila albansko vprašanje, pa vse do danes, ko je prišlo zopet po njenih spletkah do prekinjenja diplomatskih odnošajev med Beogradom in Tiran, vidimo celo vrsto italijanskega vmešavanja v naše najintemnejše notranje stvari. Italijansko vohunstvo, ki ima svoja izhodišča in oporišča vsepovsod, kjer si je fašistovska Italija stvorila na naših tleh kako službeno ali neslužbeno postojanko, je prebrskalo in prerešetalo vse naše narodno državno udejstvovanje. Vrgli so se na našega kralja, na našo vojsko, na našo mornarico, na naše narodo predstavništvo, na naše politične kulturne in gospodarske ljudi in na vse, in v italijanskih listih se morejo čitati dan za dnem o našem narodu, naši državi stvari, pretirane in nepretirane, katere marsikedaj niso niti oddaleč znane nam samim, ki živimo in delamo med njimi In potem tisti, danes, če so pilike take, brezobzirno zaničujoči, sirovo žaljivi, drugič pa zopet, če so okoliščine drugane, enako zbadajoi pomilovalno prizanašajoči ton, v katerem groze in pišejo o naših stvareh! Ali pa njihovi sladkobesedni, v bistvu pa naš narodni in državni čut v nič ponižujoči nasveti, kaj naj storimo vse, da si bomo zagotovili njihovo trajno, neminljivo prijateljstvo!

Svoj višek je dosegla ta fašistovska igra z nami in našimi stvarmi v rimskem "Il Giornale d'Italia," kateri je nakopičeval v svojih predalih cele kope najnesramnejših izmišljotin in najkrutejših žalitev našega naroda in naše države ter ni prizanesel niti našemu vladarju.

Sledil mu je nato tržaški "Piccolo", ki je v dopisih svojega urednika Marija Nordia, zgrajenih zopet na izmišljotinah, pretiravanju in izprevračanju, tila na najpreddrznejši način iredentično propagando za "odrešitev vedno italijanske Dalmacije izpod barbarskega jugoslovanskega jarma". — Kot tretji pa prihaja "Il Popolo di Trieste", službeno glasilo primorskega fašizma, ki že nekaj časa ne priobčuje neka "Pisma iz Jugoslavije", v katerih se ponavlja in še v neskončnost razteza vse, kar se je kdaj žaljivega reklo in pisalo o našem narodu in naši državi v italijanski javnosti.

V teh "pismih" so se mogle čitati najhujše žalitve našega naroda v celoti in posameznih njegovih predstavnikov, katerim se je očitalo, da polnijo svoje žepe na stroške našega sestradanega naroda. Zaničevala se je in potem zopet hvalila naša vojska. Naša skromna vojna mornarica se omenja skoraj v vsakem "pismu" in ni je zasmehljive in žaljive besede v italijanskem slovarju, ki bi ne bila izrečena na njn naslov. V enem zadzadnjih "pisem" so jo nazvali "kugo italijanskega Jadrana". Vse naše Primorje od Sušaka tja doli do Bara in Ulčinja je italianissimo. V nekem drugem 'pismu' se je pozivala italijanska vlada, naj krsti eno svojih novih ladij z imenom našega Visa in ta italijanska vojna ladja naj bi vsako leto ob obletnici viške bitke (1866) priplula v "italijanske" viške vode, obplula otok in tako manifestirala italijansko nadvlado na Jadranom. Zopet v drugem "pismu" so prišli z nasveti kaj naj storimo mi vse, da dosežemo prijateljstvo fašistovske Italije. Predvsem mora opustiti naš tisk svojo "nesramno predrzno" pisavo o ravnanju fašistovske Italije z našim narodom pod italijanskim gospostvom. Dalmatinskim Italijanom se mora dati polna svoboda za vse njihovo nacionalno politično, kulturno in gospodarsko delovanje. Iz naše vojne mornarice se morajo odpraviti vsi "ostanki" avstrijakanstva", to se pravi, vsi častniki in poočastniki, ki so služili v bivši avstro-ogrski vojni mornarici, češ, ker je sedanja naša vojna mornarica glavne leglo protiitalijanstva. V vseh naših političnih, kulturnih in gospodarskih krogih in zavodih se mora pričeti propaganda za čim ožje stike z Italijo in odnosnimi italijanskimi krogi. Za boljše medsebojno spoznavanje se morejo prirejati poučni in zabavni izleti iz Jugoslavije v Italijo. Za pospeševanje gospodarskih stikov mora Jugoslavija primerno preurediti, to se pravi, znižati svoje železniške tarife v prometu z Italijo in dovoliti, da bodo italijanske paroplovne družbe mogle obavljati tudi obrežno plovbo med jugoslovenskimi pristanišči. Itd. itd. Seveda pa je treba predvsem, da Jugoslavija nemudoma ratificira nettunske konvencije sklene dolgoročnejšo trgovinsko pogodbo z Italijo, s katero bo Italiji zagotovljen svoboden gospodarski razmah napram vzhodu. Več menda ni treba, da si zagotovimo njihovo prijateljstvo! Morda edino le še to, da se priznamo naravnost z italijansko kolonija in se v narodni skupščini v Beogradu zameni slika kralja Aleksandra s sliko — Benita Mussolinija?

V zadnjem "Pismu iz Jugoslavije" je govor o italijanski nacijonalni propagandi na morju. Pred kakimi meseci so namreč vrgli v svet vest, da je neki mlad italijanski inžener izumel ladijski motor, s katerim bodo največje ladje mogle pluti po nekih 42 milj, okoli 70 kilometrov na uro. Seveda so tudi takoj skovali primerno ime za take nove ladje, namreč "frece del mare", "morske strelice". Baharija s temi "morskimi strelicami" je bilo toliko, kakor z De Pinedovim "sijajno uspelim" poletom, seveda kar vnaprej. In sedaj se je polastil teh "morskih strelic", ki jih še nikjer ni, tudi "Il Popolo di Trieste" v svojih "pismih iz Jugoslavije", da dela ž njimi "italijansko propagando v Jugoslaviji". V resnici sicer ne gre za to propagando, temveč edino le za to, da bi se na višjih mestih odprle oči, ki so preveč slepe za "odrešeni" Trst, in bi se ukrenilo, da bi se vsaj ena teh "morskih strelic" gradila v kaki tržaški ladjedelnici, ker je baje določeno, da se za sedaj zdradite samo dve taki ladji in sicer ne v Trstu, kakor ste tudi dočeni za plovbo iz zapadnih italijanskih pristanišč, Genove, Livorna, Napolja in Palerma, ne pa za jadranska pristanišča.

"Il Popolo di Trieste" meni sedaj, da bi v Jugoslaviji vse drugače sodili o fašistovski Italiji, če bi poznali razvoj italijanske industrije, njene ogromne vire in kako se je Italija bojevala in zmagala v svetovni vojni," češ, ker vsak vzljubi Italijo, kjer zna doseči, da jo spoznajo. V Jugoslaviji pa samo verjamejo tistim, ki obrekujejo Italijo, ker pač v Italiji nihče ne misli na to, da bi pobijal to obrekovanje z zdravo propagando za fašistovsko Italijo. Sicer ga ni naroda na svetu, ki bi tako temeljito poznal Italijo in Italijane, njegovo "sijajno" industrijo, njene "ogromne" vire in njeno vojno "junaštvo", kakor poznamo mi Jugoslovoni vse to, ali vendar naj se damo poučiti še nekoliko temeljiteje po 'Popolu Trieste', ki nam hoče pokazati brez govorniškega pretiravanja vse italijanske industrijske, trgovske, finančne, umetniške, demokratske (!), moralne (!), kulturne, vojaške (!) in druge nedosegljive vrednote. In ker mi po njegovem mnenju spadamo med narode, ki so nekoliko za ostali v moderni omiki, nam hoče predvsem imponirati z laško industrijo, ladjami, avtomobili, lokomotivami, kanoni, aeroplani, zrakoplovi, stroji, vse to "jekleno poezijo", ki si jo je znala fašistovska Italija opogniti in pokiniti v gospodarski preporod domovine. Seveda si ne moremo vse te "poezije" ogledati na lastne oči, tudi s kinematografom ne gre lahko, a kar se more lahko doseči, je pač to, da nam Italija sama pokaže, prinese pod nos svoje ladje, da si jih ogledamo in jih otipamo do dobrega in po njih spoznamo veličino fašistovske Italije. Italijanska zastava na krmi in označba italijanske ladjedelnice pod poveljniškim mostom sta dragocena stebra italijanskega nacijonalnega prestiža. Zato morajo največje in najlepše italijanske ladje prihajati v jugoslovenska pristanišča, in ker se tamkaj vse, kar je italijanskega, sodi večinoma le po tistem, kar se dela in dosega v Trstu in Reki, kjer se nahajajo večinoma vsi dopisniki jugoslovanskih listov, je treba, da ta fašistovska propaganda izhaja iz Trsta in Reke. Ker je v Jugoslaviji razširjeno mnenje, da Italija zato ne žrtvuje bogvekaj za Trst in Reko, kjer je prepričana, da ne bo mogla trajno obdržati teh krajev, bi bilo treba, da se ravno s tem, da se dajo Trstu in Reki v gradnjo nove največje laške ladje, ki naj potem delajo propagando po jugoslovenskih pristaniščih, opovrže to krivo mnenje o začasnosti italijanskega gospostva na Primorskem. Zato je treba, da se "morske strelice" grade tudi v primorskih ladjedelnicah če ne več, pa vsaj ena, in ta naj potem nosi čast in slavo Italije po jugoslovenskih lukah, kjer bo, videč tega velikana z italijansko zastavo, vse povpraševalo: "Čigava je ta ladja? Kdo jo je zgradil?" in se bo odgovarjalo: "Italiji in Trst!" In treba je pomisliti, da bo n. pr. Split, ki je sedaj že zvezan z Zagrebom, tudi kmalu zvezan z Beogradom, vsled česar je nujno potrebno, da se bo italijanska "morska strelica" ustavljala lasti v Splitu, "v onem neodrešenem morju, pred očmi Slovanov, ki so tako slabo razpoloženi za priznanje naših (laških) zgodovinsko-zemljepisnih pravic". In italijanska "morska strelica" bi tudi že vnaprej izpodrinila vsak poizkus angleške in nemške konkurence. Stvar pa je še tem potrebnejša, ker že vsa Jugoslavija govori o tem italijanskih "morskih strelicah" in se celo že pojavlja dvom o tem uspehu italijanske industrije, ki bo postavil Italijo na prvo mesto pred vsemi narodi sveta.

Tako bomo spoznali temeljiteje Italijo in Italijane in jih vzljubili! Kaj pravite?!

Smatrajo nas za otroke, katerim je treba knjižice s pisanimi podobicami, da se nam prikupijo. Zlasti našim Dalmatincem, ki še niso nikdar videli ne morja ne ladje, je treba takih — pódobic!

Blagor ubogim na duhu— — —

~~Blagor ubogim na duhu.....~~—!

Domišljavost, tvoje ime — Italija!

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda".

Prihajanje parnikov - Shipping News

6. julija: Mauretania, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
7. julija: Martha Washington, Trst.
9. julija: Aquitania, Cherbourg; France, Havre; Olympic, Cherbourg.
12. julija: Berlin, Cherbourg, Bremen; Thuringia, Hamburg.
13. julija: George Washington, Cherbourg, Bremen.
14. julija: New York, Cherbourg, Hamburg.
16. julija: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Paris, Havre; Majestic, Cherbourg.
20. julija: Berengaria, Cherbourg.
21. julija: Muenchen, Cherbourg, Bremen; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
23. julija: Homeric, Cherbourg.
27. julija: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
28. junija: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
1. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Ile de France, Havre; Olympic, Cherbourg.
1. avgusta: Ile de France, Havre; Leviathen, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; — Aquitania, Cherbourg.
4. avgusta: Hamburg, Cherbourg in Hamburg.
5. avgusta: Pres. Wilson, Trst.
6. avgusta: Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen; Rotterdam, Boulogne in Rotterdam.
9. avgusta: Columbus, Cherbourg, Bremen.
10. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
11. avgusta: Westphalia, Hamburg.
16. avgusta: Reliance, Cherbourg, Hamburg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. avgusta: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
18. avgusta: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
20. avgusta: Ile de France, Havre, Leviathan, Cherbourg; Homeric, Cherbourg, — Dresden, Bremen.
23. avgusta: Thuringia, Hamburg.
24. avgusta: Muenchen, Cherbourg, Bremen.
25. avgusta: New York, Cherbourg, Hamburg.
26. avgusta: Olympic, Cherbourg.
27. avgusta: France, Havre; Veendam, Boulogne, Rotterdam; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
30. avgusta: Martha Washington, Trst; Resolute, Cherbourg, Hamburg.
31. avgusta: Berengaria, Cherbourg.
1. septembra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
3. septembra: Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne, Rotterdam; Sierra Ventana, Bremen.

ŠEST DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

FRANCE — 9. julija; 27. avgusta

PARIS — 16. julija; 6. avgusta

NAJKRAJŠA POT PO ŽELEZNICI. VSAKDO JE V POSEBNI KABINI Z VSEMI MODERNIMI UDOBNOSTMI.

Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Zajamčite si prostor za prvo vožnjo novega velikana

ILE DE FRANCE — 1. avgusta

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali:

FRENCH LINE — — — — 19 State Street, New York

HOLLAND AMERICA LINE

POTUJTE UDOBNO

HITRA IN DIREKTNA VOŽNJA V

JUGOSLAVIJO

preko Boulogne-sur-Mer, Francija

Znižanje vožnja v III. razredu: Od New Yorka do Ljubljane in nazaj: $198 in vojni davek.

Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udobnost, domače razpoloženje, neprekosljivo kuhinjo in postrežbo

Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE

24 STATE ST., NEW YORK CITY

V in IZ JUGOSLAVIJE

PREKO HAMBURGA
NEW YORK(novi); HAMBURG
DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN
RESOLUTE RELIANCE

Naši parniki na tri vijake
CLEVELAND, WESTPHALIA
THURINGIA

EVROPSKA POTOVANJA POD OSEBNIM VODSTVOM

$198.—

Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ

v modernem 3. razredu. (Vojni davek posebej.)

TEDENSKA ODPLUTJA

Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na

Hamburg - American Line

United American Lines, Inc.
General Agents
26 BROADWAY — NEW YORK

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava 'Glas Naroda'.

POZOR ROJAKI!

VODNIKOVA DRUŽBA nam je poslala še 25 zbirk svojih knjig, ki jih lahko naroče rojaki po $1.50 zbirka. To so štiri knjige — dva romana in dve knjigi poučne vsebine. **"Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York City.**

POSEBNA PONUDBA NAŠIM ČITATELJEM

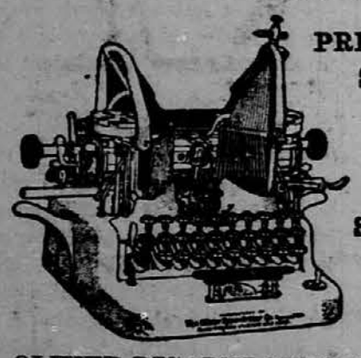

PRENOVLJEN PISALNI STROJ "OLIVER"
Model 9.
$25.—

S strešico za slovenske črke č, š, ž
$30.—

OLIVER PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street, : : New York, N. Y.